СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 258. Джерзі Сіти, Н. Дж., пятниця, 7-го листопаду 1941. No. 258. Jersey City, N. J., Friday, November 7, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ЗГИНУЛО СІМНАЦЯТЬ АМЕРИКАНЦІВ ВРАЗ З ЗАТОПЛЕНИМ КОРАБЛЕМ

ВАШИНГТОН. — Британійська Пресова Служба доносить, що затонуло 17 американських техніків та двох канадійців враз з кораблем, що плив з Америки до Англії. Всі погибші це техніки та механіки, які їхали на службу до РАФ. Не подано, чи затоплений корабель належав до англійської воєнної чи торговельної фльоти. Остання траґедія підносить число американських воєнних жертв до 131. Як відомо, анґлійський уряд віддавна рекрутує в Злучених Державах Америки та в Канаді технічний персонал, потрібний для ведення варстатів, летунських майданів і пр. Президент Рузвелт піддержав цей заклик британійського уряду та заявив, що ці з американців, що бажають їхати до Анґлії, можуть це робити без страху за втрату американського горожанства. Ізоляціоністи не годилися з таким кроком президента [illegible] твердили, що німці будуть затоплювати такі транспор[illegible] в це знову може приспішити виповідження війни між Німеччиною й Злученими Державами Америки.

СУБМАРИНИ ПРИ БЕРЕГАХ НОВОЇ ФУНЛЯНДІЇ

ТОРОНТО (Онтеріо, Канада). — Анґус Мекдоналд, канадійський міністер маринарки, заявив, що німецькі субмарини оперують при берегах Нової Фунляндії якраз там, де починається шлях, по якому пливуть кораблі з північно-американського континенту до Анґлії. Міністер твердив, що канадійські воєнні кораблі заатакували були дві німецькі субмарини й що одна з них правдоподібно затоплена.

КОНҐРЕС РАДИТИМЕ ДАЛІ

ВАШИНГТОН. — Речники адміністрації постановили задержати Конґрес на довший час у звязку з крізою японсько-американських відносин. Таке рішення було несподіванкою для багатьох членів Ко[illegible]су, бо думано, що по ухвалені певних законопроєктів Конґрес з[illegible]інчить свою річну працю. Добре поінформовані особи твердять, що уряд нетерпеливо жде на приїзд спеціяльного японського висланника Сабуро Курусу, який летить літаком з Токіо, щоб в останне переговорювати з американським урядом в справі остаточного замирення обидвох держав.

ЖЕРТВИ НА МОРІ НЕ ЗМІНЯТЬ СТАНОВИЩА — КАЖЕ НАКС

ВАШИНГТОН. — Секретар маринарки полк Ф. Накс заявив, що не зважаючи на великі жертви на Атлянтику, уряд не змінить свого становища відносно Німеччини й американські кораблі далі будуть стріляти до німецьких субмарин. Він твердив, що тих жертв буде далеко менше, якщо уряд узброїть американські торговельні кораблі. Тому він домагається, щоб узброєно торговельні кораблі на 100%.

АНҐЛІЙСЬКІ ЛЯЛЬКОВІ ВОЯКИ ІРИТУЮТЬ ҐВІЛЕРА

ВАШИНГТОН. — Сенатор Б. Ґвілер, відомий ізоляціоніст, заатакував нещадно виріб британійських ляльок, що представляють вояків та продаються американським дітям. Він твердив, що ці вояки „в червонах капотах" (англійські кольоніяльні війська в Америці носили червоні жупани) мають спеціяльне завдання. Анґлійці, говорив Ґвілер, посилають нам маріонеткових вояків, а від нас домагаються справжніх вояків. Він дивується, чому анґлійці з того металю, що іде на виріб тих вояків, не виробляють куль, якими могли стріляти в німців.

АМЕРИКАНСЬКО-КАНАДІЙСЬКА ПРОДУКЦІЙНА РАДА

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт та канадійський премієр Мекензі Кінг зорганізували спільний американсько-канадійський комітет, який має координувати промислові зусилля Америки й Канади й тим улекшити воєнну допомогу Великій Британії та Тосії. Умова ця рівнож передбачує тісну співпрацю Америки й Канади при виміні тих продуктів, які потрібні обом державам у їхній воєнній промисловости.

ЕПИСКОП ПІДДЕРЖУЄ ІДЕЮ ФІНСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКОГО МИРУ

НЮ ЙОРК. — Епископ Генрі В. Гобсон, краєвий голова комітету „Боротьба за свободу", випустив спеціяльну заяву, в якій взиває б. президента Гувера, сенатора Тефта, б. амбасадора Кюдаги та сенатора Кларка, щоб вони зосередили свої удари на знищення гітлеризму та допомогли до заключення сепаратного миру між Фінляндією та Советським Союзом. Епископ твердить, що навіть колиб Фінляндія й здобула нові території від СССР, то ними як і цілою Фінляндією не буде кермувати фінський народ, але Гітлер з Берліна.

ВИЛКІ ОБІЖДЖАЄ ФАБРИКИ

ГАРТФОРД (Конн.). — Вендел Вилкі, який якраз рік тому був переможений в президентських виборах, обїжджає тепер фабрики амуніції та закликає робітництво до піддержки президента Рузвелта. Він відвідав тут летунські фабрики „Юнайтед Еркрафт Корпорейшен" та був вповні задоволений тими вислідами, які він побачив у фабриках. Прощаючися з директорами фабрик Вилкі сказав, що його бажанням є, щоб ці фабрики міг побачити сам Гітлер. Він закликав до обєднаної праці для оборони Америки та тих країв, що воюють проти тоталітаризму.

ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ОСТАТОЧНА БИТВА ЗА ОПАНУВАННЯ КАВКАЗУ

Відомий американський військовий експерт, майор Дж. Філдінг Еліот, пише, що німецька офензива на Кримі має дві головні цілі: захоплення та обезвладнення Севастополя, головної чорноморської бази советської фльоти, та перехід через Керченський Пролив на Кавказ. Московська фльота на Чорному морі є сильніша від німецької, бо Туреччина не пускає через Дарданелі німецьких і італійських кораблів на Чорне море. Якщо німці захоплять Севастопіль, положення большевицької фльоти значно погіршиться. Колиб навіть прийшлося большевикам утримати Севастопіль, пише Еліот, тоді вони мусять сконцентрувати всі свої сили на Керчинському Проливі, бо він фактично є брамою до Кавказу. Перейшовши на Кубанщину, німці легко захоплять Ростов та багаті нафтові копальні. Бо ставши твердою ногою в Новоросійську, німці можуть повести гіґантичну офензиву, щоб в кількох днях захопити Майкоп, Пятигорськ та Грозний, що є важними центрами на Підкавказзю. Ця будуча акція на Кавказі залежить від розвитку подій, що відбуваються тепер коло Севастополя та Керчу.

ДОМАГАЮТЬСЯ ЯСНОЇ ПОЛІТИКИ ВІДНОСНО НІМЕЧЧИНИ

Визначний американський журналіст та шеф вашингтонського бюра найбільшої американської газети „Ню Йорк Таймс", Артур Крок, виголосив доклад для студентів Колюмбійського Університету в Ню Йорку, в якому домагався „ясної політики уряду відносно Німеччини". Він твердив, що від самого початку війни, теперішній уряд старався затемнити відношення Америки до війни, а не його розяснити. Це на його думку дає тільки зброю ворогам Америки, які спритно це використовують та тим розбивають єдність американського народу. Він наводив приміри з пригодами американських кораблів на Атлянтику. Всі думають, що це були німці, які перші торпедували американські кораблі, а тимчасом виходить на яв, що це американці перші стріляли до німців. Це нічого злого, говорив Крок, бо Америка давно вже рішила, що буде помагати всіми способами тим, що воюють з гітлеризмом. Але це повинен знати американський нарід. Він говорив, що Америка вже несе жертви, вона готова їх ще більші понести, але американський нарід, що висилає своїх синів на смерть, мусить знати правду.

СОВЄТИ ТВЕРДЯТЬ, ЩО НІМЕЦЬКУ ОФЕНЗИВУ НА МОСКВУ СПИНИЛИ

Советські офіційні звідомлення говорять, що після кількох днів крівавих боїв з німцями, які розпочали широко закроєну офензиву під Москвою, советським військам вдалось цю офензиву цілковито спинити. Бої справді ведуться, але, кажуть советькі звідомлення, німці заперестали далі наступати, а зачинають на добре окопуватись там де стоять, готуючись до довгої зимової облоги. Про Крим советські звідомлення говорять менше відрадно, та кажуть, що німці там посуваються вперед, але зо „зменшеним темпом". В Донецькім басейні; говорять советські звідомлення, німці не то, що не зробили ніякого поступу, але в однім місци поспішно відступають, залишаючи за собою гори трупів.

НІМЦІ ПРО УСПІХИ НА КРИМІ

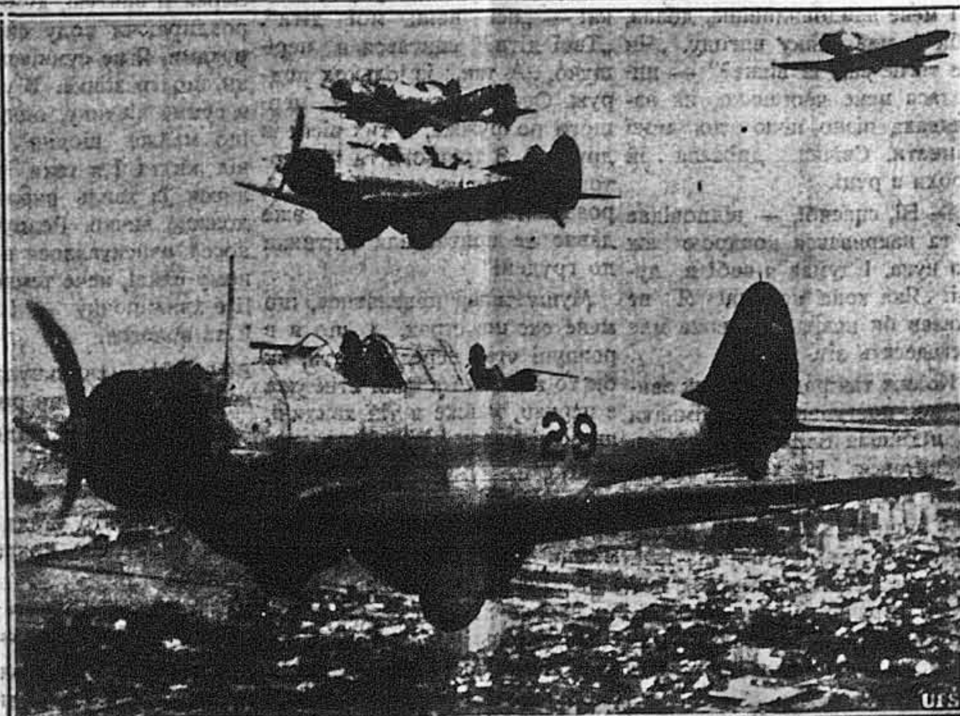
Німецькі офіційні звідомлення про фронт біля Москви далі мало говорять, а головну увагу присвячують фронтови на Кримі. Німцям, як виходить з тих звідомлень, вже вдалось увірватись в гори Яйла та в однім місци дістатись до побережжя Чорного моря, положеного на полудневім відтинку Криму. Советська армія тепер розколена на три части і вона в поспіху відступає до Севастополя і Керча. Але територія, що їй ще залишилась, є вже лише на десять миль широка. Німці заповідають великий розгром тої армії.

НІМЕЦЬКІ ЛЕТУНИ МАЮТЬ НОВІ ІНСТРУМЕНТИ

Німецькі літаки дістали нові інструменти, при помочи яких вони в леті перетинають шнури протилетунських бальонів. Ці бальони, а точніше шнури, які тягнуть за собою бальон, завдавали летунам чимало клопоту. Бо тих шнурів підчас лету годі доглянути. Вони змушували летунів держатись високо понад бальонами. Тепер німецькі літаки мають спереду відповідне знаряддя, при помочі якого літак в бігу відтинає бальон від шнурів. Але це знаряддя важить 800 фунтів і робить літака менше справним.

В МОСКВІ ЗГИНУВ ДРАМАТУРГ АФІНОГЕНОВ

Від німецької бомби згинув в Москві один з найкращих советських драматургів, Александер Афіногенов. Він мав 41 літ. Колись советська влада була його „вичистила" з літературних офіційних кол за „троцькізм", а саме за написання драми „Страх", в якій він змалював ляк советських письменників перед політичною советською владою.

АМЕРИКАНСЬКІ БОМБОВИКИ. — Американські студенти воєнного летництва зо школи в Майемі, Флорида, на найновіших і найскорших бомбовиках, літають над містом.

ЯПОНСЬКИЙ СПЕЦІЯЛЬНИЙ ПРЕДСТАВНИК НАГЛО ВИЇЗДИТЬ ДО АМЕРИКИ

ТОКІЮ. — Японія поспішно висилає до Америки свого спеціяльного представника, який має предложити Америці останні пропозиції замирення. Тим представником є один з найздібніших японських дипльоматів, Сабуру Курусу. Щоб уможливити йому приїзд до Америки американський амбасадор в Японії, Ґру, просив американську повітряну лінію, щоб задержала з відїздом свого літака, летючого з Гок Конку до Америки. В тій справі вночи, з вівтірка на середу, амбасадор Ру говорив з секретарем стейту, Корделом Голом. Сабуро Курусу, відїзджаючи з дому, сказав свому синови, щоб наглядав над родиною. Бо коли в Америці йому не вдасться виконати своєї місії, він не зможе вже вернути до дому. З цього виходилоб, що це є остання епроба з боку Японії замиритись з Америкою на своїх умовинах.

ПОГОЛОСКИ ПОСТРІЛЕННЯ МУСОЛІНІЯ.

ЛОНДОН. — В світових столицях розійшлась чутка, що на премієра Мусолінія певні люди виконали атентат і пострілом з револьвера його легко зранили. Ці вістки розійшлись на хвилях етеру, але ніґде дотепер не знайшли їх потвердження.

ІТАЛІЙСЬКА МОВА В ГАЛИЧИНІ.

БУДАПЕШТ. — Окупаційні власти в східній Галичині запровадили там в життя ще одної мови, це є італійської. Побіч німецької вона теж має бути урядовою. На ріжних склепах і урядових будинках є написи в тій мові, а навіть є склепи, в яких не може ніхто купувати, тільки італієць і німець.

КАРА СМЕРТИ НА ЖИДІВ ЗА ВИХІД З ҐЕТТА.

СТОКГОЛЬМ. — Берлінський кореспондент шведської газети „Соціяльдемократен" пише, що німецькі власти в польськім „ґенеральнім ґубернаторстві" наложили тяжку кару на тих жидів, що без дозволу власти опускають ґетто, себто ту частину, що призначена виключно для жидів; а тяжко карають тих християн, що в тому помагають жидам. Та кара має бути — смерть.

НІМЦІ ЩЕ НЕ СКІНЧИЛИ ВІЙНИ З ПОЛЬЩЕЮ.

БЕРЛІН. — Одна польська фабрика заскаржила німецькі власти за винагороду шкоди, нанесеної німецькими вояками. Німецький суд розглядав ту справу і заявив, що Німеччина і Польща ще далі знаходяться в стані війни і ті справи ще передчасно полагоджувати.

ГОЛОДОВІ РОЗРУХИ В КРОСНІ.

СТОКГОЛЬМ. — Новинкарська агенція ОНА приносить вістку, що в Кросні, на Лемківщині, вибухли голодові розрухи. Товпи виголодніло͏го народу удались під німецьку команду і влаштували там демонстрації. Німецькі військові відділи, подає та агенція, відкрили вогонь до людей і положили 17 осіб трупом.

НІМЕЦЬКІ І СОВЄТСЬКІ ВТРАТИ.

БУДАПЕШТ. — Мадярська газета „Пештер Лойд", пише, що поляки підчас німецько-советської війни вже втратили 70,000 людей. Німці, схопивши польського вояка в советській армії, не трактують його як вояка, тільки як саботажника і відразу його розстрілюють. Советська армія втратила в убитих три міліони людей, пише та сама газета.

АНҐЛІЙЦІ ЗАДИВЛЕНІ В СОВЄТИ.

ЛОНДОН. — Анґлійський нарід плекає величезні надії, коли ходить про боротьбу німців і Совєтів. Він з цілого серця бажає Совєтам перемоги, а в найкращому разі довгої видержливости. Знак серпа і молота в Анґлії тепер перестав бути символом комуністичної аґітації, тільки символом російського патріотизму, що бореться з німецьким наїзником аз „Святу Росію". Опір Совєтів німцям є для анґлійців милою несподіванкою. Надії анґлійців, що Совєти видержать, чимраз кріпшають.

НАСТРОЇ В ФРАНЦІЇ.

ВІШІ. — В Франції знов відновились чутки про те, що французький уряд буде шукати порозуміння з німцями і повної співпраці. В французьких колах, що хочуть такої співпраці, є такого переконання, що хоч вислід німецької кампанії в Совєтах ще далекий і зимова кампанія є майже певною річчю, проте знов приходить час, коли Німеччина поведе в Европі кампанію, в ціли притягнення до співпраці з німцями всі народи.

ЗЛЕГЧЕННЯ В СПОРТОВИХ ЗМАГАННЯХ.

ВІШІ. — Французькі власти позапроваджували інші правила в спортових змаганнях як в футболі, тенесі, боксі і т. п. та вкоротили час тих змагань. Причиною цього є це, що внаслідок недокормлювання французькі спортсмени не мають тої фізичної сили і видержливости, що колись.

ФІНЛЯНДІЯ РАДИТЬ З ШВЕЦІЄЮ.

СТОКГОЛЬМ. — Фінляндський премієр Рангель секретно виїхав до Швеції, щоб там нарадитися, що має далі робити Фінляндія в обличчі американського натиску, аби вона закінчила війну з Совєтами.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 2, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

І ТУТ ТЕЖ ЇХ ПІЗНАЮТЬ

В Канаді пізнались на фарбованих лисах, себто на большевиках. Пізналося на них громадянство й пізнався на них добре теж і уряд. І хоч громадянство і уряд так дуже докладають спільних зусиль, щоби в краю була повна гармонія, та щоб усі сили краю були вжиті на оборону і війну з Гітлером, то проте вони ясно бачать теж і ту шкоду, на яку наразивсяб край, колиб повірено в большевицький канадійський патріотизм, якого ніколи не було, нема і не буде. Ось і тому громадянство й уряд держать далі на боці тих, що визнають тільки одну льояльність, а це супроти Сталіна й червоного режіму.

В Злучених Державах большевики не є іншими від тих, що в Канаді. Тільки, що їм тут ніхто не наложив ще намордника. Ось ту американську поблажливість вони використовують тепер на те, щоб далі брехати і кусати, особливо, коли брати під увагу большевиків українського роду, себто ту породу, що є нагіршою і найпоганішою з усіх большевицьких пород. Бо між большевиками ріжних народів всетаки бували люди, що мали відвагу завернути з нечистої дороги, як побачили, до чого веде червона диктатура. Та остала тільки одна порода надалі ненарушено нечистою: це американсько-українські большевики. І саме ця порода пускається тепер на нові провокації, посиливши тепер свої сили ще такими людцями, що то думають, що воєнні часи це нагода на жирування, шкалювання американсько-українських установ і поодиноких діячів — для заробку. Таким чином відомі нищителі американської демократії й американського ладу, і то нищителі „з фаху" і приказу, беруться тепер посуджувати американсько-українські установи та ґазети, як і українських людей, про брак американського патріотизму. Хотілиб, щоб ми всі пішли під большевицьку команду. Та так є, що ми краще інших визнаємось на большевицьких хитрощах та на большевицькій підлоті й гіпокризії. Ми добре знаємо, як то большевики хапають людей підступом, аранжуючи ріжні зїзди, конґреси, обєднання, допомогові комітети і т. п., використовуючи при тому релігію, церкву, славянофільство, демократію і т. п. Очевидно рахуючи на те, що американське громадянство ще так добре не визнається на тих усіх большевицьких „триках" як у Канаді. Та і тут буде так, що до часу дзвін воду носить. І тут цілком певно скоро отворяться очі усім тим чесним людям, що їх тепер большевики піддурюють, користаючи з цього, що американці хотілиб всьо дати чи зробити, щоб тільки знищити Гітлера. Теж і тут не повірять большевицьким цькуванням „ловіть злодія", а тільки схоплять справжніх злодіїв, себто їх самих, ось тих червоних аґентів, що намагаються представляти „нацистами" тих, що мали і мають довіря тільки до свого уряду в Вашинґтоні. Та теж і до Американського Червоного Хреста. І тому останньому кажуть давати гроші й працю на допомогу тим, кого він визнасть гідним такої допомоги.

Щадження Рідної Крови

Нюйорський „Нови Сьвят" з 31. жовтня ц. р. містить під заголовком „Вчімся від чехів", редакційну статтю про щадження рідної крови. Та стаття звучить:

„На обіді в Оверсіс Прес Клоб, на котрім промовляли міністер Станьчик і міністер Масарик, останній поділився з слухачами (а були це знатні американські журналісти), увагами, які глибоко повинні запасти особливо в польське серце.

„Міністер Масарик щотижня промовляє до чехів у краю і щотижня накликає їх, щоб ощадно обходились із чеською кровю, щоб не висаджували мостів, бо за це сотки невинних чехів стратить життя; щоб не мордували німців, бо за це мусять платити невинною чеською кровю. Хочемо, щоб чехи були приготовані тоді, коли ціла Европа повстане до бою.

„А ми? Чи хтось відважився давати полякам у краю такі поради? Чи є хтось, що їм скаже, щоб вони щадили кров, не були романтичні, не йшли масово на смерть невинно сьогодня, а консервували сили до боротьби завтра?

„Ми, романтики, чванимось геройською смертю поляків. Чванимось ми, що на конях атакували повзи і масово гинули, чванимось смертю тисячів у краю, десяток тисяч у Росії і на кожнім фронті.

„Нині — нині!! Не думають про завтра, що треба буде мати людей живих, а не мертвих героїв, як надійде хвиля останньої битви. Отже хай і полякам хтось скаже, аби не були легкодушні і не шафували так гойно своєю кровю, аби думали про завтра і про остаточну ціль, не про перемогу в одній битві, чи на однім фронті.

„Треба, щоб і ми почали думати і діяти реально, не дбаючи про те, чи таке накликування в нашім власнім нутрі не викличе обиди і наруги і прозивання від Квізлінґів і зрадників. Ми є романтиками повними запалу і посвяти, вміємо погорджувати життям і його посвячувати, але ми не навчились гармонізувати сил і замірів. Таке поступовання гарне, розчулююче, славне — але не мудре. Мудрими є радієві промови міністра Масарика і президента Бенеша, котрі накликають чехів до ощадности, до поглиблення саботажу, аби не наражувати невинних людей і не проливати без користи чеської крови. Тої мудрости ми повинні від них вчитись", кінчить свою статтю „Нови Сьвят".

Поляки вчаться від чехів, ми від них обоїх, а взаміну за їхню науку даймо теж їм декілька добрих порад:

Точнісько тих самих мотивів, себто — щоб заощадити свої сили для остаточної розправи — український нарід на його етноґрафічних територіях хвилево використовує нинішне положення і старається зґуртувати свої національні сили. Він старається „співпрацювати" з окупаційними властями в границях „розумної розваги", як це подав недавно американський журналіст Овскнер. Отже старається розбудувати свої школи, привести до порядку свої церкви, що були розґромлені власне тими людьми і тими владами, які нині самі стали жертвами аґресивної політики німців. Той вияв українського життя, що його добачують на українських територіях, це ніщо інше, а тільки розбуджування і консервування тої національної сили, про яку говорять Масарик, Бенеш і „Нови Сьвят". Український нарід, як відомо, будучи під пануванням „братів-словян", не мав спосібности ті свої сили зорґанізувати. Його роздавлювали московські, польські й інші режіми. Роздавлюючи, вони самі витрачували на цю нелюдську роботу багато зо своєї національної енерґії. Вкупі з тим вони витворювали такі обстанови, які теж були дуже корисні для третього — ворога. І коли тепер чеський і польський уряд вже в Лондоні, а большевицький в Куйбишеві, то булоб добре, щоб вони хоч тепер думали про ці речі.

Користаючи з хвилевої переміни український нарід пробує поспішно піднестись. Він добре знає, що ця переміна хвилева. А зазнаючи вже нині перешкод і тяжких ударів з боку нових окупантів, не може він надіятись нічого доброго від тих окупантів і в будучому. Проте він напружує всі свої зусилля, щоб серед тих пекольних часів вдержатись якось на поверхні, вдержати силу і життя, спинити уплив своєї крови.

Тому тяжку кривду роблять чехи і поляки, а також й інші народи, коли за нинішні спроби українського народу піднестись вгору, таврують його як „прихильника німців". Вільно з Лондону Масарикови і Бенешови накликати своїх краянів, щоб не висаджували мостів, не проливали тепер задармо чеської крови, а приноровлювались до обставин так, щоб цеї крови якнайбільше заощадити для останньої битви, то вільно те саме робити і українському народови.

Поза „Хрестоносним Походом" Гітлера

(ВІСОН ПРО ПЛЯНИ ГІТЛЄРА ЩОДО УКРАЇНИ И РОСІЇ).

Андре Вісон, уже відомий зо своїх писань про Україну. знову написав довшу статтю в „Ню Йорк Ґералд Трибюн" (1. листопада 1941 р.) про пляни Гітлєра відносно завойованої ним України та Росії. Не входячи з автором в дискусію, передаємо її для інформації читачів:

„Недавно одна спізнена кореспонденція американського журналіста, що перебуває з німецькою армією в Києві, наводила слова німців про це, що „в запровадженні ладу в Києві їм помагають „редьки"-українці, які зверху були червоними, але в середині білими".

„Не треба, очевидно, додавати, що до тих здогадливих „редьок", відкритих німцями в столиці України, треба ставитись дуже осторожно. Та чи ця заява відповідає правді чи ні, вона всежтаки є дуже цікавою. Це перші спроби німців притягнути українців до „співпраці". Дивно проте, чому ці „редьки" відкрито так пізно, цебто аж по чотирьох місяцях війни в Росії.

„Стає ясним, що німці не знайшли ні в Росії ні в Україні такого привітання, якого вони сподівалися або додумувались. „Пята колюмна" Альфреда Розенберґа в Росії не може похвалитися такими успіхами, до яких претендує Йоахим фон Рібентроп в західній Европі. Розенберґова „пята колюмна" не виявила такої діяльности в Росії не лиш тому, що там є бачне ҐПУ Сталіна, але також тому, що московські та українські селяни не далися зловити на вудку націстичної пропаґанди. Вони певно були ворожо настроєні проти совєтського режіму, але вони мабуть зрозуміли, що щоб німці не говорили, вони таки є справжніми ворогами.

* * *

„Факт, що ненависть до німців в серцях українських селян є більшою як їх погорда до московського комунізму, має історичне значіння, коли ходить про дальшу судьбу Росії. Бо показалося, що Скоропадські, Мельники, Севрюки та інші плачені німцями українські та московські авантурники, не мають піддержки у своїх власних народів.

„Війна проти Росії абсолютно не є великим міжнароднім хрестоносним походом проти комунізму, який сподівався заінсценізувати Розенберґ. Вправді там є румуни, мадяри, словаки та фінці, що боряться по німецькій стороні, але всі вони воюють лиш тому, бо сподіються дістати деяку добич, як і тому, що були примушені воювати. Подібно також є з італійцями, яких післав Мусоліні тому, що йому обіцяно співучасть в адмініструванні кавказької нафти. Є також ґрупи охотників з окупованих Німеччиною країв, які „грають ролю воюючих лицарів в проти-комуністичному хрестоносному поході". Але здебільша є це авантурники, які не мають нічого до страчення в своїх краях, а сподіються дістати окрушки з Гітлерової добичі в Росії.

* * *

„Ні, ця війна цілком не виглядає на хрестоносний похід. А що більше, націстичні провідники вже самі відчувають, що вони не можуть вже довше обдурювати частину світа, яка від літ сподівалася, що Гітлер увільнить світ від комунізму та що війною на сході можна купити мир на заході.

„Не диво, що гітлерівські аґенти знайшли надзвичайно твердий ґрунт для праці в Совєтській Росії під бачним оком сталінського ҐПУ. Але чому німці не привезли зо собою українських і російських попутчиків до тих частин України й Росії, де Ґестапо вже заступило ҐПУ?

„Німці не знайшли спонтанного приняття, якого вони сподівалися на Україні. Але чому пропаґандивна служба д-ра Ґебельса не заінсценізувала якихсь „привітних демонстрацій"? Це було так легко змусити кілька соток українських селян до кидання цвітів наступаючим панцирним дивізіям, а потім пустити в світ знимки з цього.

„Нацисти не тільки що не пробували інсценізувати таких демонстрацій, але що більше, коли ґрупа галицьких українців, створила тому три місяці „український уряд" в окупованому німцями Львові та була готова то виконування їх приказів, цей уряд зліквідовано на протязі 48 годин.

* * *

„Українські та російські попутчики, яких віддавна приготовляв Розенберґ і які в дні 22. червня 1941 р почали пакувати в Берліні свої речі, звідтам не виїхали, їм заборонено покинути Берлін, а сказано ждати на дальші інструкції. Як доносять, якийсь російський інжинір Жеребков був висланий до Парижа для передачі тих самих інструкцій Гітлера нетерпеливим гітлерівським симпатикам серед московської еміґрації у Франції. І хоч у всіх частинах окупованої Росії та України німці наставляють своїх комісарів, рекрутованих головно з балтійських німців, вони надалі задержують совєтську адміністративну систему, а головно совхози та колхози.

„Що за причини того дивного й сповидно нельоґічного німецького поведення в Росії, яку вони ніби мали звільнити від комунізму, й на Україні, якій вони обіцяли бyфонарну „незалежність" на взір Словакії та Хорватії?

* * *

„Є дві школи думок, що стараються вияснити цю тайну німецької політики в підбитій Росії.

„Згідно з першою, Гітлер не занехує думки, що йому вдасться віднайти якогось московського Ляваля чи Дарляна, з яким він може зробити угоду на взір Віші. Користь з такої угоди для Гітлера очевидна, бо без дальшої боротьби, він одержав би так дуже потребуючу нафту. Переможена Росія прилучиласяб до „Злучених Невільників Европи". Її правителі, додавши свастику до совєтського серпа й молота, моглаб далі, на якийсь час, наглядати над російськими, українськими й іншими невільниками, які працюватимуть для німецької панівної раси. Отже відложено розчленування Росії та повалення совєтського режіму, тому, що вони ще можуть служити як евентуальний арґумент погрози.

„Бо можлива капітуляція не є виключена, хоч тепер, як виглядає, є на це менші вигляди. Московська мораль не дає жадних познак заломання. Як що Росія одержить потрібні матеріяли, то згідно з тими відомостями, що приходять до Вашинґтону, вона буде далі боротися. Якщо Гітлер відложив розчленування Росії, тому, що він спекулював на капітуляції, то він скоро може почати парцелювати її та реалізувати свої мрії.

„Одначе друга школа, до якої належить і автор цих рядків, твердить, що Гітлер відложив розчленування Росії, його старої та широко розреклямованої цілі, з цілком інших причин:

„1) Психольоґічні та економічні умовини в Росії цілком не дозволяють на скоре зреалізування його цілей.

„2) Його цілі щодо Росії переходять далеко ці сподівання, про які знає світ.

„Гітлер та його головний дорадник в російських проблемах Альфред Розенберґ, здають собі справу з того, що ліквідуючи нагло совєтську систему та привозячи зо собою еміґрантських провідників, які прагнуть заняти давні суспільні становища та одержати назад свої посілости, можуть наразитися на посилення вже й так сильної ненависти підбитих народів і тим робом ще більш утруднити способи використання своїх підбоїв.

„Вони мусять задержати совєтську систему також і задля економічних причин. Поворот до індивідуального господарства під сучасну пору є неможливий тому, що бракує коней. Подруге, далеко є лекше господарити колєктивом, бо на місце совєтського комісаря прийде німецький, який буде вміти говорити по московськи.

* * *

„Далі, пляни Гітлера щодо Росії, про які писалося у звязку з пляном Розенберґа про адміністрацію Росії, йдуть куди дальше поза розбір Росії. Вся західня частина европейської Росії має бути прилучена до Райху й скольонізована. Німці не потребують довше піддержувати український національний рух. Українці можуть дістати дещо території з номінальною автономією, що буде лиш малою дрібницею в загальнім образі плянованої кольонізації Росії.

„Очевидно, це не булоб дуже політично та розумно говорити тепер про ці пляни. І це пояснює сповидну непослідовність та надзвичайну обережність, з якими німці почали реалізувати першу частину своїх кольонізаційних плянів".

Василь Фйодоров.

Моїх Вісім Наречених

(2)

— Досить тату! — озвався я, заливаючися сльозами — обіцяю вам, що буду все розумний.

І ще тогож вечора ввійшов я тріюмфально на корабель, що мав мене відвезти до міста на університет. На очах блестіли мені ще сльози, в ухах звенів мені лагідний неньчин голос. Нараз я почув як мене злегенька торкнулася чиясь рука. Я оглянувся. Блакитні очі всміхалися до мене, а гарненька жіноча голівка привітливо кивала до мене.

— Чому ти такий сумний, хлопчику? — питалася незнакома.

Я зачервонівся. — Боже, яка вона гарна!

— Замов вина, хлопчику. Солодкого, — почув я її голос.

— Алеж самособою! — озвався я схвильовано. І якстій замовив десять пляшок. Притиснулася ближче до мене, сиділа вже зосвім біля мене, а звук її голосу здавався мені найгарнішою музикою. Ми пили склянку за склянкою. Вино розігріло мені кров, а як ми допили третю пляшку, я спитався нерішучо: „Не схотілиб ви бути моєю жінкою?"

Ті хвилини, що тепер слідували, здавалися мені вічністю. Я глядів на неї нетерпляче. Вкінці сказала тихо: „Десять рублів. То буде коштувати десять рублів. А потім: „То може задорого?"

— Що? Завіщо? — спитався я здивовано.

— Я все стільки діставала, — відповіла з усмішкою. — Не вірите мені? Можете спитатися капітанового помічника — я жила раз із ним два тижні.

Земля під ногами захиталася мені. В розпуці та безнадійнім смутку побіг я на чердак, де ревіли корови та воли тай зними ревів і я, аж ми доплили до Одеси й висіли на беріг.

Та що це в молодости смуток? Уже за три дні я зовсім успокоївся та вкінці забув про траґічну подію на кораблі. Моя господиня, дуже добра істота й гарна жінка доглядала мене найдбайливіше, дбала, аби я мав усяку вигоду. „Чи не тягне вам із вікна?" — питалася мене частенько, як заґлядала пізно нічю до моєї кімнати. Свічка дріжала їй трохи в руці.

— Ні, спасибі, — відповідав я та накривався ковдрою аж по вуха. І думав я собі в душі: „Яка вона молода! Я не сказав би навіть, що вона має пятьдесять літ.

Колиж так раз знову, як звичайно, поступила до кімнати та підійшла ближче до ліжка, я спитався: „Не хотіли би ви бути моєю жінкою?"

Я вишептав ті слова, ледви ворушив устами, та вона вже держала мене в обіймах, я почув її горячий віддих на лиці. „Хочу, хочу, — шептала — ах, коби ви знали, як я цього бажаю!"

Чи маю розповідати, що прийшло потім? Ми визначили шлюб на один із святочних днів. Від ранку вже стали зїзджатися гості, було багато молодих дівчат і хлопців... Я нарахував їх вісімнадцять. „Позволь, що представлю тобі гостей", сказала моя будуча жінка: — „всі вони мої діти". „Твої діти?" спитався я нерішучо. „А так, із кількох подруж. Ось ці чотири то з першого подружжа, а тих вісім із другого. З третього та четвертого було їх усього шість..." А розніжнено додала: „Я вже давно не притискала дитинки до грудей!"

Мушу тепер признатися, що мене схопив страх, і що я в розпуці став передумувати, як би то втекти. І я таки втік уже з церкви, майже в тій хвилині, як мені клали вінець на голову.

Три неділі скривався я в самівній далекій вілі й щойно за місяць відважися я вперше вийти на прохід. Сонце світило високо на небі, пташки весело цвірінькали, а моє серце було легке та свобідне. Я сів на камені при березі моря та задумався. Нараз чую скрик, плюскіт води. Я побачив іще також як зі скелі зіскочила якась людська істота та пропала в хвилях.

— Рятуйте, рятуйте! — кричав я та, не надумуючися ні хвилиночки, кинувся в воду. Зараз її врятую, думав я собі, роздираючи воду енерґічними рухами. Я не сумнівався нітрохи, що то жінка. В уяві бачив я сумну дівчину, одну з тих, що майже щодня відходять від життя. І я таки не помилився. Із хвиль виринуло подовжне личко. Розпущене волосся влискувалося в соняшному сяйві, наче темне золото. Ще хвилиночку — і я схопив її за волосся.

— Ой! — скрикнула перелякано. — Що це ви робите?

— Не тратьте відваги, — сказав я самопевно. — Ваш рятунок запевнений!

Вона завзято стала боронитися, била мене, дряпала мене по лиці.

(Кінець буде).

Вважаю того чоловіка за щасливого, який, коли приходить до питання про успіх глядить на свою роботу як відповідь. — Емерсон.

НА РІЖНІ ТЕМИ

НОВИЙ ЦЕЗАР.

Свою критику, про книжку Мусолінія, що має цікавий наголовок: „Остроги на чоботі", американська журналістка МекКормик затитулувала: Цезар з трачиння.

Титул книжки, котру вона критикує, натякує на подібність Італії на карті до чобота, а титул критики пані МекКормик натякує на те, що кукли звичайно виповняється трачинням.

Іншими словами пані МекКормик хоче сказати, що Мусоліні не є диктатором, а куклою, себто забавкою в чужих руках.

КЛОПОТИ АДОРАНТА.

Книжку про Мусолінія написав американський журналіст Морган, котрий знає Мусолінія особисто й хвалиться, що він є одиноким американцем, котрого Мусоліні запросив на відвідини до свого приватного мешкання.

Каже Морган, що Мусоліні на початку своєї диктатури був горячим приклонником Англії. Він хотів теж наслідувати англійців в поведінці. Та це не була така легка справа для Мусолінія.

Коли його раз запрошено на обід до англійської амбасади, Мусоліні чувся дуже незручно серед всіх тих вилок, маси ножів і ложок, що їх наложено кожному гостеві. Старався він зарадити собі малпуванням інших гостей.

Та все таки після обіду він признався, що був сильно змішаний: „Я ще не знав, що англійці пють зупу, як пиво".

З того видно, що Мусолінія треба було посадити коло того мадярського аристократа, що на англійському обіді сказав:

„Паршива культура! Дають вилки такі гострі, що чоловік не може ними навіть у голову пошкробатися!"

ПО ДРАБИНІ.

Від чого мав Мусоліні такі клопоти?

Походив він з незаможної родини сільського ремісника й через всю свою молодість жив серед бідніщої верстви. І якби так обмежився був цими кругами, то він був би чувся між ними, як у дома. Та ставши диктатором, йому забаглося малпувати британську „вищу" верству.

КЛОПОТИ З РІВНІСТЮ.

Описує Морган цікаві відвідини Мусолінія на яхті в лорда Остина Чемберлина, тодішнього британського міністра заграничних справ, підчас рапальської конференції.

Барон Руссо, що дивиться за тим, щоб Мусоліні не робив товариських помилок, казав Мусолінієві на ці відвідини одітися в синій морський костюм з великими чорними ґузиками, через які одіння нагадувало зимові плащі капітанів на нюйорських річних поромах. На яхті Чемберлина Мусоліні побачив, що Чемберлин був одітий увесь у біле. З того Мусоліні зробив висновок, що він самий одітий зовсім зле. Він уганяв той день по всьому місті, щоб купити білу шапку, білий каптан, білі штани й білі черевики. Та яке було його здивування на другий день, коли англієць вийшов йому на зустріч, одітий так, як Мусоліні був одітий попереднього дня.

Морган пояснює, що стало ся: це британець, побачивши закопотання свого італійського гостя та хотячи, щоб він чувся свобідніше, собі обшукав ціле місто, поки найшов таке одіння, в яке був одітий гість.

ДВА ДИКТАТОРИ.

Говорить Морган теж цікаві річи й про відносини між Мусолінієм і Гітлером. Він знає про них багато, бо він був між іншим приявним у Венеції підчас стрічі диктаторів у травні 1934 року.

Каже Морган, що Мусоліні був тоді на вершку свого впливу, так в Італії, як за границею. Він почувався тоді як нахідником фашистівських методів і дивився на Гітлера, як на наслідувача, що малпує те, що другий придумав. Він не раз висказувався з погордою про Гітлера як про „вискочку" та покпивався з його антисемітської політики.

Він навіть позволяв собі говорити проти німців, як наприклад відому фразу: „Пошкробай німця, а найдеш варвара", (що властиво є перефразою відомого висказу про москалів: Пошкробай москаля, а відкриєш татарина).

НАРОД І УРЯД.

З книжки Моргана про Мусолінія видно, що він не має поважання для героя своєї книжки. Мусоліні певно не є в його очах великою людиною, хоча він машерує перед читачем „гусячим кроком", котрий він назвав римським маршом, хоча він викрикує гучні фрази, і вимахує кулаком, і подзенькує шаблею, ба навіть прицілюється з рушниці. Читаючи книжку, читач набирає переконання, що автор Мусолінієві показує ніс.

Рівночасно з тим Морган говорить про італійців з подивом й любовю. Він підносить їх льояльність, інтелігенцію, їх видержливість у біді, пильність, чемність, ніжність, терпимість.

З порівняння цієї характеристики італійського народу з їх дучем, читач набирає переконання, що дуче зрадив довіря й інтереси того гарного народу.

НАЙБІЛЬША ЗРАДА ЧИ НАЙБІЛЬША ЗАСЛУГА?

Як подивиться історія на дуче Мусолінія?

Каже Морган, що історія подивиться на Мусолінія з становища напімнень, які Мусолінієві давав його головний дорадник Парето, котрий усе йому радив: „Ніяких мілітарних підприємств!"

Себто головною зрадою інтересів італійського народу є власне ті воєнні авантури, які робив Мусоліні в Африці, а власне котрі його попихачі величають його найбільшими заслугами.

ПОЛІТИКА ВИВЕРНЕНА НА ВИВОРІТЬ.

Багато перемін зайшло з того часу. В Венеції Мусоліні сварився з Гітлером через Австрію. Через два роки звязки між ними були огірчені через Австрію.

Одначе з часом англійці й французи перестали піддержувати Мусолінія в австрійській справі. Потім Мусоліні почав свою абисинську авантуру, котрій не співчували англійці ні французи. Як Гітлер заняв Австрію, Мусоліні не міг нічого проти цього зробити: його немовби цим вбито на паль „оси". Незадовго йому не лишилося іншого виходу, як іти з Гітлером, проти всієї Европи.

І так за пару літ відношення між Гітлером і Мусолінім обернулися: з „вискочка" виріс диктатор всього майже европейського континенту, а Мусоліні зійшов на його куклу, напхану трачинням, якій Гітлер, тягаючи її за шнурок, каже підносити руки й ноги, як йому захочеться.

ЩО ЗРОБЛЕНО В СПРАВІ ОБОРОНИ

Поміч Британії та Росії

Директор матеріялів при ОПМ, Бат, в своїй промові по радіо з Вашингтону сказав, що він повернувся з Москви з конференції в справі допомоги Росії з думкою, що „розумна, здорова, егоїстична" поведінка для Злучених Держав Америки „доставки товарів — всього, що ми можемо уділити — в руки народів, які можуть вжити їх... проти ворога поки він ще є тисячу миль від наших берегів..."

Морська комісія повідомляє про доручення першого з 60 товарових кораблів, що будуються для Британії. Президент підписав другий закон про „ленд-ліз" на суму $5,985,000,000 та створив адміністрацію „ленд-ліз" при уряді „Емердженсі Менаджмент". Адміністратором є Е. Р. Стетініус мол.

Пан-американські взаємовідносини.

Експортово - Імпортовий Банк уповажив відкрити кредит в $6,000,000 банкові Обрері в Венецуелі та заявив, що будуть зроблені спеціальні кредитові умови з банками в Латинській Америці. Мета — улегчення торговлі між державами Західної Півкулі та уможливити Американським Республікам придбати необхідні зарядження для розвитку їхніх матеріяльних засобів та стабілізації економики.

Ціни.

Як доносить Департамент Праці, ціни на 28. необхідних до життя річей піднеслися на 1.3% протягом тижня від 17-24 жовтня. В порівнанні з минулим роком ціни піднеслися більше ніж на 34 процентів.

Адміністратор цін, Гендерсон, оголосив широку програму устаління цін на всі вироби з міди, мосяжу та їх мішанин. Ціни на простирала будуть приблизно на 15 центів нижчі від теперішньої продажної ціни, каже Гендерсон.

Факти і числа.

Президент призначив конгресового бібліотекаря, А. МекЛіша, директором нового „Бюра фактів і чисел". Завдання бюра — „підготовка матеріялів для облегчення широкого й точного зрозуміння стану та розвитку заходів в справі державної оборони". Нове бюро має давати поради державним агенціям, як найкраще інформувати населення про державну оборону.

Заняття та заробітна плата.

Секретарка праці, Перкинс, подає до відома, що пересічна годинна плата фабричного робітника за серпень виносила 74.5 центів. Адміністратор федеральної безпеки, Мекнат, подає, що протягом вересня 545,700 занять було обсаджено за допомогою стейтових бюр праці, — 55 процентів більше, ніж минулого року. Адміністратор заробітної плати та годин праці, Флемінг, каже, що він є за таким устаненням заробітної плати, якаб вирівнювала існуючі ріжниці оплати праці поміж окремими фабриками, що виконують ту саму бороту. З другого боку, аби заробітна плата була пристосована до зросту коштів життя.

Робітничі спори.

Вислідок спорів, які виникли у фабриці літаків „Ер Асошієйтс, Інк." в Бендикс, Н. Дж., президент наказав секретареві війни, Н. Дж. Стимсонові, заняти майстерні військом та пустити їх в рух. Полковник Р. М. Джонс, що керує відділом в 2,100 вояків, занявши фабрику заявив, що „всім бажаючим вертатись до праці буде дана необхідна охорона".

Оборонна Посередника Комісія почала допит в справі робітничих спорів у вугільних шахтах в районі Аппалашіен. Це зроблено після того, як шахтярські робітники проголосували за принаттям заклику президента, щоб вернутись до праці в інтересах оборони. Державне бюро „Консилейшен Сервис" доносить про полагодження інших 30 робітничих спорів.

Оборонне будівництво

Координатор оборонного будівництва, Палмер, повідомляє про закінчення 1,285 публічно-фінансових оборонних домів протягом тижня, до 25 жовтня. Разом готових під заняття є 46,572 домів. Всіх домів, що вже побудовано і що будуються, згідно з пляном оборони, нараховується тепер 101,785.

Лікування зубів рекрутам.

Лт. комендер С. Р. Ведс сказав у своїй промові в Тексас, що робляться заходи, аби допомогти рекрутам в лікуванні зубів і тим самим усунути їхні фізичні недостачі наскільки це можливе. Насамперед скористають з того яких 100,000 хлопців, що потребують лікування зубів. Вони будуть користатись услугою дентистів у своїх громадах за кошт федерального уряду.

Цивільна мораль.

Уряд виховання повідомляє, що він зорганізує при співпраці Уряду Цивільної Оборони шкільну службу цивільної моралі. Через неї „сотки тисяч вчителів, вихованків і громадян добровольців" можуть брати участь в програмі оборони, організуючи „Форуми Свободи" в школах, каледжах, клюбах, церквах та бібліотеках, щоб обговорювати державні проблеми „відповідно до фактів та без істерії".

Цивільне постачання.

Директор розподілу сировців, Нелсон, казав зменшити вживання сталі на 35 процентів у виробництві механічних холодільників та на 17 процентів у виробництві машин до прання та прасовання для домашнього вжитку. Нелсон каже, що цим обмеженням збережеться 32,000 тон сталі за один рік.

Армія.

Секретар війни, Стимсон, оголосив, що спеціяльно вибрані резервові офіцери Сигнальних Корпусів перед призначенням до служби воєнно-повітряної осторогі, студіюють в Англії проти-летунську оборону. Секретар також заявив, що перший батальйон 87-го Пішого Гірського Полку — першого полку, що призначений для гірської війни — буде зорганізований цего місяця в Форт Луис, Вашингтон. Полк складатиметься з спеціяльно вишколених для гірської служби людей.

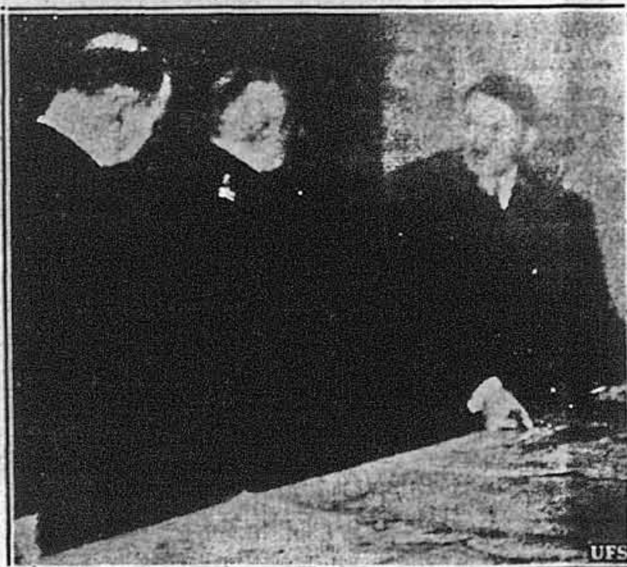
Кораблі.

Морська Комісія спустила на воду ще два кораблі Свободи. Департамент фльоти оголосив, що згідно з пляном будови невеликих кораблів, доручено 76 фірмам будову 368 кораблів, аби тим чином поширити працю як тільки можливо.

Електрика.

Директор розподілу сировців, Нелсон, почав переводити програму збереження електричної сили. Він закликає зменшити вживання електричної сили в необоронній індустрії в стейтах: Алабама, Флорида, Джорджія, Миссисипі, Норт Кароляйна, Саут Кароляйна та Теннесі, якщо до 10. листопаду не випаде достатком дощів. Тоді булоб заборонено вживати електрику для рекламових написів, виставових вікон та нічних спортових підприємств.

(Ці інформації взято ФЛІСОМ з урядових джерел. В них подано, що зроблено в справі обороны за цілий тиждень, включаючи пятницю).

ГІТЛЕР ОСТЕРІГАЄ ТУРКІВ. — Німецька світлина зо стрічі Гітлера з турецькими генералами: Еркілетом і Ерденом. Світлина прислана з Берліну. Де відбулася стріча, не сказано; згадано тільки, що день на російсько-німецькому фронті.

DEFENSE BONDS QUIZ

Q. What can I do to help my son who has just entered military service?

A. Your boy must be clothed, fed, and supplied with the latest equipment. This requires money. Buy a Defense Savings Bond and help the Government to equip your son.

Q. What is labor's attitude toward the Treasury's Defense Savings Program?

A. Strongly cooperative. The A. F. of L., the C.I.O., the Railroad Brotherhoods, and numerous other labor groups all over the country have endorsed the Program.

NOTE:—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C. Also Stamps now are on sale at most retail stores.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Тамастон, Конн. — Відділ 421 У. Н. Союзу закупив один примірник „Історії України" М. Грушевського для міської бібліотеки в Томастон.

Валінгфорд, Конн. — Гром. Антін Маланчук закупив один примірник „Історії України" по англійськи для міської бібліотеки в Валінгфорд.

Савтінгтон, Конн. — Гром. Петро Салабай закупив „Історію України" М. Грушевського для міської бібліотеки в Савтінгтон.

Вотербері, Конн. — Гром. Іван Горбачук закупив „Історію України" для міської бібліотеки в Вотербері.

Пітсфілд, Масс. — Гром. Андрій Муневич закупив „Історію України" для міської бібліотеки в Пітсфілд.

Лудлов, Масс. — Гром. І. Приступа закупив „Історію України" для Губард Лайбрері в Лудлов.

Дуже незгідливий ми народ. Кусаємо себе як коні, котрих бє візник. — Б. Лепкий.

Стейт Луізіяна займав перше місце, стейт Висконсин друге, а Огайо третє в продукції футер у Злучених Державах в 1939. р.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Ювилей Т-та „Запорожська Січ", 75. від. У. Н. Союзу.

В неділю, 28. вересня 1941. р. відбувся в Українськім Народнім Домі величавий 25-літній ювилей Т-ва „Запорожська Січ", 75. відділу Українського Народного Союзу. Члени та гості виповнили вщерть долішню салю. Свято відчинив голова відділу п. Петро Костирка короткою промовою та покликав о. С. Побуцького з української католицької, а о. І. Бойка з української православної церкви, щоб молитвою поблагословили бенкет.

Товстместром бенкету був член нашого відділу п. І. Бек, що дуже спокійно та зрівноважено перепровадив програму бенкету. Першим промовляв секретар відділу М. Присташ, який зложив довший звіт з діяльности відділу від його існування. Дослівний звіт його звучить так:

Насамперед я подам вам коротенький рекордовий і фінансовий звіт з 25-літної праці всього членства і урядників нашого сьогодня ювилейного торжества.

Першими організаторами нашого товариства були Василь Чорній і Михайло Присташ.

Першими членами на перших зборах, дня 6. серпня 1916. року, були: Григорій Мулик, Дмитро Собашко, Іван Горбаль, Василь Волощак, Василь Чорній, Григорій Фіцик і Михайло Присташ. Того самого місяця по перших зборах зорганізовано 25 членів.

Маеток Товариства „Запорожська Січ" представляється як слідує:

Готівка	$546.41
На членах	212.23
Прапори	245.00
Інші річи	75.00
Акції Земельного Банку	50.00
Разом	$1,128.64

Справоздання рекордове:

Принято нових членів	169
Прийшли з переступними листами	39
Перейшли з молодечого відділу	28
Разом	236
Суспендовано	105
Відійшли з переступними листами	28
Померло	9
По нинішний день остало членів, котрі мають грамоти в Українськім Народнім Союзі на загальну суму $71,000	94

Дітей в нашому відділі остало 17, котрі обезпечені на суму $6,900.

В цьому місяці принято 3 старих і 3 дітей, котрим ще головна канцелярія не видала грамот.

Загальні приходи до каси Товариства Запорожська Січ через протяг 25 літ виказують, як слідує:

З місячних вкладок	$37,299.65
Заколядовано	1,245.70
З імпрез	482.20
Добровільні жертви	509.80
Загальний прихід	$39,537.35

Розходи:

До У. Н. Союза за старших	$27,272.95
До У. Н. Союза за діти	2,740.83
Виплачено запомогу хорим членам	3,940.94
Платня урядників	777.50
Рент салі на збори	412.00
На народні цілі в Америці	588.70
Адміністраційні видатки	324.92
Жертви на Укр. Нар. Дім	375.00
До старого краю вислано	1,543.90
Пропало на членах, котрі були суспендовані	512.00
Прапори український і американський	245.00
Інші річи як похви і т. д.	75.00
	$38,778.71
Довг на членах	212.23
Готівки маємо	546.41
Разом	$ 758.64

Жертви до старого краю:

На Просвіту у Львові	$513.75
Українські бонди оборони Галичини	205.00
Негайна поміч рідному краєви	75.00
Акції Земельного Банку у Львові	50.00
Потерпівшим від повені	25.00
На оборону невинно засуджених	50.00
На Дім Інвалідів у Львові	100.00
На поміч для Інвалідів	130.65
На Рідну Школу в старім краю	342.00
На оборону Лемківщини	20.00
Українським студентам в Чехословаччині	27.00
На Червоний Хрест у Братиславі	15.25
Разом	$1,543.90

Двадцять пять років раніше ми всі були тільки молодими українськими еміґрантами.

І власне в тих наших тоді молоденьких українських серцях зародилася була думка стати чимсь вищим, поважнішим, кориснішим на українському полі ділання у прибраній батьківщині Америці. В наших серцях відозвався тоді обовязковий клич несення моральної і матеріяльної помочі рідним братам і сестрам на рідних українських землях.

На цей голос наших сердець дня 1. серпня, 1916. року, ми зійшлися і зорганізували себе в Товариство „Запорожська Січ", котре стало відділом Українського Народного Союзу, число 75.

І я почуваюся гордим так тревалого організовано скупчення. Моє серце радіє, що більша часть нашого членства щасливо в здоровлю діждалася святкування нашого достойно організованого ювилею.

Однак 25 літ підчас організування нашого ювилейного сьогодня торжества, на рідних землях України лялася кров повна надій для здвигнення українського народу в могучу независиму соборну Україну.

Та численні вороги брутальною силою огня і меча не дали її піддвигнутися до дійсно державницького життя і неначе закрівавленого Лазаря кинули її знову в обійми поганої неволі.

Сьогодня, коли ми якраз приступаємо до нашого ювилею, на наших землях знову ллється кров, якою на віки упиваються міліони наших братів.

І насувається знову питання, яке знову благословення осягне український народ? Чи знову неволя?

Якби вже не сталося, то вже ми знаємо, що горем оповитий український народ благатиме, молитиме нас за поміччю, за поратунком, а чи ми приготовані поспішити з поміччю горям нашого зболілого народу? Ні, і ще раз ні.

Тому наш сьогоднішний ювилей мусить негайно дати початок до творення негайно ратункового фонду, для може вже завтра, благаючого українського народу.

Я вірю в нашу щирість, як витревалих синів України і сьогоднішний ювилей при помочі вашої щирости стане великою сторінкою історії будуччини для українського народу.

В день нашого 25-літного організаційного ювилею, щоби доказати, не словами а ділами нашу любов до наших поневолених братів і сестер на рідних землях, і тим самим зробити початок негайно ратункового фонду, наше Товариство Запорожська Січ жертвує з каси на цю ціль $25.

—o—

Опісля промовляли ще найстарші члени нашого відділу: Стефан Михайлюк, Іван Слупецький, довголітній касієр, Василь Чмир; з представників організацій; В. Братусь, В. Кізел, п-і А. Сена, І. Дячун, о. С. Побуцький, д-р А. Кібзей, контрольор У. Н. Союза; В. Дідик, головний радний У. Н. Союза; М. Шустакевич, С. Фік, редактор „Батьківщини"; о. І. Бойко.

Головну промову виголосив головний секретар У. Н. Союза, п. Дмитро Галичин. Він привітав відділ в імені головного уряду та побажав його управі, членам та їх родинам найкращих успіхів на організаційному полі. Він представив ціль нашого Батька-Союза та зясував ті користи, які приносить організація своїм членам. Д. Галичин закликав, щоб члени відділу далі працювали над поширенням відділу та над приєднанням нових членів до організації.

П. Костирка дякував всім присутнім за численну участь та тим жінкам і дівчатам, які працювали біля столів.

На цьому святі започатковано збірку ратункового фонду для наших братів з України, яку вишлеться, коли на це буде дозвіл. На цю ціль зложили: 292. відділ У. Н. Союзу — $25, 175. відділ — $5, М. Шустакевич — $1, та наш відділ „Запорожська Січ" — $25; разом $56. Постановлено провадити дальші збірки на ту саму ціль.

Михайло Присташ.

ТРОШКА ГУМОРУ

Піняться з люти московсько-большевицькі аґенти з „У. Щ. Вістей", що ми не хочемо американської посилки зброї на совєтський фронт називати „поміччю Совєтам", а називаємо це хвилевим мілітарним скріпленням американського фронту. В своїм числі з 4-го листопаду ц. р. вони ушкварили таке: „Президент Рузвелт, його адміністрація, весь юнійний і поступовий рух, всі противники націстського варварства, однозгідно заявили, що вони проти Гітлера... за розгромлення Гітлера, а отже за допомогу СРСР." Тільки „Свобода" проти помочи Совєтам, а через те проти Америки і її інтересів, кажуть вони.

Ось які хитруни ці большевицькі аґенти! Хто за розгромлення Гітлера по їхньому автоматично повинен бути за поміч Совєтам і навпаки. По їхньому ті дві справи нерозривні.

Колиж бо ми ще дуже добре памятаємо, як Совєти кооперували з Гітлером, помагали йому. А ті самі „У. Щ. Вісти", які тепер так покликаються на інтереси Америки і на президента Рузвелта, осуджували політику Рузвелта, називали її воєнничою, що помагає Британії, яка з черги на їх думку, має виключно імперіялістичні цілі на увазі. „Геть з війною" — ще кілька місяців тому верещали „У. Щ. Вісти". „Єнкі не йдуть" — в унізон повторяли всі комуністи в Америці, доки Гітлер не вдарив у Совєти. Нині, по їхньому, „інтереси Совєтів і Америки тотожні". Ні, ті інтереси ніколи не були і не є тотожні. Інтерес Москви є врятувати свою шкіру і свій большевицький режім. Для того Москва готова посвятити інтереси всіх демократій, включаючи інтерес Америки. Америка має на увазі свій інтерес, до якого (в цьому большевицькі аґенти можуть бути певні), не належить рятування большевицького деспотизму.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36., відбуде місячні збори в неділю, 9. листопаду, в гали церковній, в годині 3. точно. Проситься членкиць явитися на означений час, бо маємо багато справ до вирішення. Буде вибір кандидатів на уряд 1942. рік. Тож кожна членкиця має обовязково явитися на цих зборах і вибрати кандидатів цего місяця. Не забувайте за приєднування нових членів до Союзу. Отримаєте нагороду за приєднання. — За уряд: Марія Гойсак, предс.; Анастасія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Звичайні місячні збори Тов. Любов, від. 45., відбудуться в неділю, 9. листопаду, в годині 2. пополудні, в домі Тов. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо членів зійтись на збори точно, бо є важні справи до рішення. Пригадується членам, котрі залягають з вкладками, щоб старались їх вирівняти, бо у цім місяці буде замкнення книг і прийде котроляя. Не гарно буде дивитись на це і перечитувати довги. Хто хоче вписатись у члени, просимо прийти скорше, а уряд радо послужить. Очікуємо вже від полудня. — Василь Стриковський, предс.; Антін Гарасим, кас.; Теодор Малик, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — місячні збори Тов. Дарахівщина, від. 275., відбудуться в неділю, 9. листопаду, в годині 6. ввечір, у сали церковній. Проситься всіх членів явитись на збори і сповнити свої зобовязання. Подається до відома членам, що адреса фін. секр. є: М. Обуховський, 403 E. 5th St., New York, N. Y. — В. Юрків, рек. секр.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й. — Збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211., відбудуться в суботу, 8. листопаду, в год. 7:30 точно, в гали, де звичайно. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Ще раз пригадуємо, котрі маєте малі діти, то тепер якраз є нагода вписати їх до У. Н. Союзу, бо вже тепер маємо дві нові кляси, а то IV. і V., котрі ще таньше коштують, як чужі. Рівнож напоминається декотрих членів, щоби не протягалися з вкладками до кінця місяця, бо вкладки мають бути в канцелярії У. Н. С. до 25. кожного місяця. — За уряд: Микола Слободзян, предс.; П. Теліщевський, кас.; Василь Белей, секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 31. жовтня 1941. р. помер у Нантікок, Па., наш довголітний член і бувший довголітний предсідник відділу 29. У. Н. Союзу,

ВАСИЛЬ БЛЮЙ.

Довгі роки Він працював для добра від. 29. і Батька Союзу.

Вже від 1937. року Він був підупав на здоровлю, котрого Він більше не відзискав.

Полишив в смутку жену й діти.

Хай земля буде Йому пером!

Микола Салюк, секр.

ПОДЯКА.

ЛІТЛ ФАЛС, Н. Й.

Ми, нижче підписані, складаємо сердечну подяку У. Н. Союзові за скоре виплачення посмертного по моїй дорогій Подрузі і нашій Мамі

ТЕКЛІ СКИБІНСЬКІЙ.

У. Н. Союз це найкращий опікун і приятель сиріт, котрий осушить слезу і пригорне до серця безрадну сироту. Дійсно Він є Батьком сиріт, вдів і вдівців.

Ми желаємо У. Н. Союзові якнайкращого розвою. Дай Боже, щоби У. Н. Союз розвинувся якнайбільше, щоби не було ані одної родини української, яка не належалаб до Батька-Союзу.

Рівнож складаємо сердечну подяку Тов. Зап. Січ, від. 330., котрий так величаво віддав останню прислугу моїй жені і нашій мамі. Складаємо сердечну подяку усій родині, приятелям, сусідам, знайомим, взагалі усій громаді, що в найтяжчій годині прийшли розважити й потішити нашу родину. Особливу щиру подяку складаємо сусідам, панству Ломану, котрі все теплими і щирими словами потішали нас і нашу покійну Маму. Дякуємо о. І. Шнурек за гарні похоронні молитви і спомини в українській і англійській мові. Дякуємо п. Максимів за гарний спів. Найсердечнішу подяку складаємо тим усім, що зложили вінці на гріб моїй дорогій Жені і нашій Мамі. По імені не споминаємо, бо було 34 вінців. Дякуємо тим усім, що зложили офіри в сумі $44 на молитви за упокій душі: най Вам усім Бог заплатить стократно за Ваші добрі діла і щирі серця, а ми Вам не забудемо увік нашого життя.

ФРАНКО СКИБІНСЬКИЙ, муж.
БРОНИСЛАВ, ВОЛОДИМИР, ЮЛІЯН І ІВАН, сини.
КАРОЛИНА, ВАНДА І АНТОНІЯ, дочки.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ, ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БІЗНЕСМЕНІВ.

ЛИНДБЕРҐ ПРОТИ ПРЕЗИДЕНТА.—Сцена з Медисон Сквер Гардену в Ню Йорку, де зібралося коло 20,000 осіб, щоб послухати летуна Чарлса Линдберґа, котрий виступав проти політики президента Рузвелта. Збори скликав „Америка Ферст Коміті".

ТАРЗАН, ч. 438. Небезпечне суперництво.

„Я не віддам її тобі в руки, Вілено", відповів той воїн, що держав Тарзелю в своїх руках. „Вона моя, бо я її взяв у полон".

Чорний воїн спалахнув гнівом: „Ти все ляпаєш про якесь право. Та цей раз холодна сталь буде суддею, хто з нас є правий".

Хоч Зеля не розуміла ні одного слова з того, що говорили воїни, але по їх обличчі вона вичитала, що вона є причиною цеї сварки.

Це справляло їй приємність. Але Тарзан, дивлячись на те з дерева, зрозумів небезпеку для дівчини і для себе з того конфлікту.